

NEZNANA PISMA ŽIGE ZOISA

JOŽE ZONTAR

Med arhivalijami gradu Turn pri Preddvoru, ki jih je prevzel Državni arhiv Slovenije v Ljubljani, je tudi ostalina Martina Urbančiča, deda pesnice Josipine Urbančič-Turnograjske. Podjetni Martin Urbančič je bil do 1. maja 1779. leta oskrbnik graščine Rakovnik na Dolenjskem, nato pa je postal upravnik graščine Brdo pri Kranju, fidejkomisne posesti barona Žige Zoisa. To službo je vršil do svoje smrti (6. junija 1796), dasi je kupil leta 1793 od Venclja pl. Gandina graščino Turn (pod Novim gradom) pri Predvoru.

Urbančičeva ostalina obsega med drugim tudi vrsto računskih knjig in spisov brdske zemljiške gosposke ter njegovo korespondenco. Med to so se ohranila za našo kulturno zgodovino dragocena pisma Žige in njegovih dveh bratov, Jožefa in Karla Zoisa ter eno pismo Blaža Kumerdeja, ki doslej še niso bila znana.¹ Pisma Martinu Urbančiču izražajo dokaj intimno razmerje med njim in Žigo. Obravnavajo predvsem tekoče gospodarske zadeve zemljiškega gospodarstva in deloma tudi fužin, odkrivajo pa obenem tudi Žigo Zoisa kot zemljiškega gospoda, kakor ga doslej še nismo poznali. Zois se kaže kot predstavnik fevdalnega razreda, ki je preživel v drugi polovici XVIII. stoletja globoke pretrese. Zato je značilno, kako grenko je občutil Zois poseganje jožefinske absolutistične države v »svete in nedotakljive pravice« zemljiških gospodov in kako ga je pretresel izbruh velike francoske revolucije. V pisanju korespondence se kaže Žiga Zois pravega mojstra besede, ki je večč tudi duhovitega izražanja. Do pisanja je imel veliko veselje. Če bi mu bilo dano na izbiro, pravi sam, bi hotel prej odgovoriti na sto vprašanj s peresom, kot na eno edino z jezikom.²

Na podlagi najdenih Zoisovih pisem moremo slediti njegovo delovanje od leta 1779 do 1796, za dobo, iz katere ni bilo doslej dosti znanega. Po 15. januarju leta 1779 je odšel Žiga Zois na daljše potovanje po zahodni Evropi. Doma ga je nadomeščal v gospodarstvu brat Jožef,³ ki je bil lastnik graščin Turn in Kumpalje na Dolenjskem. V Žigovem imenu je podpisal pogodbo o sprejemu Urbančiča za brdskega upravnika. Iz omenjenih dejstev sledi, da ni mogel biti Žiga Zois v Ljubljani ob času, ko je obnovil Blaž Kumerdej akademijo.

Najkasneje maja 1780 se je vrnil Žiga domov.⁴ Močno so ga zavzele skrbi za njegove fužine na Gorenjskem. Podjetjem je primanjkovalo lesa za rudnike in plavže. Poleg tega je naložil vladar fužinarjem na Kranjskem novo naklado od produkcije železa (Frohn). »Če moram plačevati novo naklado, moram imeti les; kdor prejema naklado, mora skrbeti, kje bo dobil gozd, da me bo z njim zalagal. Nočem delati škode zemljiškim gosposkam, držim se le svoje pravice. V sedanji revoluciji v fužinarstvu me čaka toliko sitnosti, del, ki me jezijo, neznosnih bremen in ovir, ki se bodo dale težko premagati. Bil bi

srečen, ko bi mogel prodati vse fužine za ceno stroškov. Nihče na Gorenjskem ne bi mogel prenašati nove naklade in uporabiti vse drugo najbolje kot tisti, ki je obenem lastnik zemljiške gosposke, v čigar okolišju ležijo fužine. Toda ni pričakovati niti od Segala [lastnika graščine Bela peč], niti od grofov Turn [lastnikov ravnoliške graščine], morda prav tako malo od briksenških knezov [briksenških škofov, lastnikov blejske graščine], da bi imeli dovolj denarja, pameti in veselja za to. Toda rad vidim, če sestavi upravnik [briksenškega gospodarstva Bled] poročilo za svoj dvor in jih obvesti, da bi kazalo storiti korake, ker veseli bohinskega fužinarja [Žigo Zoisa], da bi prodal iz jeze svoje fužine. Bodo vsaj tudi na Tirolskem vedeli, da so fužine naprodaj in da je možno dobiti oni dve v Bohinju za okoli 100.000 gld. ali nekaj manj.«⁵

Kmalu nato je potožil o isti zadevi Urbančiču: »Sedaj ima tako ali tako priti do tega, da bo moralo dodeliti višje rudarsko sodišče lastnikom fužin potrebne gozdove za jamsko oporno tramovje in za napravlanje oglja. Tudi bo moralo ukazati, da bo razsodil fiskal vse tiste spore, ki so sedaj med lastniki fužin, zemljiškimi gosposkami, soseskami in posameznimi kmeti. Kajti osnovni zakon, na katerem temelji nova naklada, je lastninska pravica deželnega kneza nad vsemi rudami, ki so v zemlji, in nad vsemi visokimi in črnimi gozdovi, ki stoje na njeni površini. On daje enim pravico kopati in drugim sekati: zato moramo plačevati to novo naklado. Če pa smo to dolžni, nas mora pri enem in drugem ščititi. To je podlaga vsega rudniškega regala. Tu na Kranjskem sta si gospod in kmet deželnoknežje pridržane gozdove protipravno lastila, jih sekala, krčila, pretvarjala v planine, jih delila in na vse mogoče načine z njimi slabo ravnala. Poleg tega pa sta imela do njih brezštevne zahteve, zaradi njih zmede, pravde in zmete. Zato mora najprej presoditi vse to redna komisija, ki bo pregledala gozdove in potem odločila, kaj naj ostane deželnoknežji gozd in kaj naj pripada hubam ali gosposkam.«⁶

Po povratku iz tujine leta 1780 je hotel Žiga Zois vsiliti podložnikom svoje gosposke Brdo novo pogodbo glede tlake. Ker je bila dosti neugodnejša kakor prejšnja, so kmetje ugovarjali. Zois je pisal: »Nisem mislil, da bodo podložniki tako predrzni. Ne odstopim od svojih načel, kajti nočem biti odvisen od diskrecije podložnikov, pač pa naj oni odvide od moje diskrecije.«⁷ Ker nekaj kmetov kljub grožnjam ni hotelo pristati na pogodbo, so čakali na Brdu s formalno sklenitvijo dogovorov, ker je želel Zois, da se še te hube »ponižajo pred njim.«⁸

Žiga Zois je zahteval nato od podložnikov, ki niso sprejeli pogodbe, da opravljajo dnevno tlako. Zaradi tega so se brdski kmetje pritožili na dvor. Februarja meseca 1782. leta je prispel s pošto v Ljubljano pest debel zavoj dvornih odločb v samih podložniških pritožbah, toda

Sl. 1. Ziga baron Zois

rešitve v brdski zadevi še ni bilo zraven. Govorili so, da je bilo čez 200 kranjskih kmetov na Dunaju. »Če preudarim zadevo s svojim malim razumom, se še kar vedno bojim, da bo prišlo do hujših ravnanj s strani kmetov. Oni hočejo mnogo več, kot jim more dati cesar, niti jim hoče dati. Na koncu, ko se bodo o svoji zmoti skoraj prepričali, bo še marsikdo tako nesrečno neumen, da se bo hotel tolči z deželnim knezom, tako kot se sedaj z zemljiškim gospodom in potem se bo težko končalo v miru. — Z moje strani si želim kmalu plohe, da bo moglo nato zopet sijati sonce.«⁹

Dvorna resolucija se je glasila za Zoisa neugodno. Zato je vložil proti svojim podložnikom tožbo. Nato pa je odpotoval v začetku meseca julija 1782. leta v zdravilišče Spa v Belgiji.¹⁰ (Iz Mainza je pisal pismo Urbančiču v »kranjsčini«¹¹). Pred tremi leti ga je začel namreč napadati protin. Toda trajnejšega uspeha ni dosegel z zdravljenjem. Že leta 1785 je tožil Urbančiču, da ga protin zopet nadleguje.¹²

Ob koncu leta 1782 je bila izrečena sodba proti brdskim podložnikom. Štiri kolovodje kmetov so odpeljali v kaznilnico v Ljubljano. Podložnikom, ki so se upirali opravljati tlako, je ukazal odšteti poveljnik vojaške eksekucije po 30 udarcev, vojaki pa so jih dali vsakemu še 20 povrh. Zemljiški gospod Zois je vzel kolovodjem njihove kmetije in jih prodal drugim podložnikom.¹³ Zaman so se nato pritožili brdski kmetje. Pravdni spis je sestavil Peter Kumerdej, bivši upravnik belopeške graščine, ki je tedaj bival v Stražišču pri Kranju, kjer je poročil Marijo Jožefo roj. pl. Garzarolli, vdovo po Florijanu Chrobatu, lastnico stražiškega dvorca.^{13a} Omenjeni Kumerdej je večkrat posredoval v podložniških zadevah. Tako je prosil Urbančiča za prepis kupne pogodbe nekega brdskega podložnika, toda upravnik mu ni hotel ustreči.

O odklonilnem odgovoru je poročal Zoisu: »Dobra beseda pri teh ljudeh nič ne pomaga.«¹⁴

Po neki drugi neuspeli pritožbi brdskih podložnikov je pričakoval Zois, »da bodo nehali poslušati podložniki zakotne pisarje.« Pri pritožbenem spisu je sodeloval brez dvoma zopet

Kumerdej. Koncept je popolnoma po njegovem okusu. S tem upa opozoriti vladarja in ga zapeljati k odločnim besedam, se je pa zelo viteško varal.«¹⁵ Še leta 1786 je opozoril v spomenici Kumerdej okrožni urad na zatiranje brdskih podložnikov.¹⁶

Številna so bila področja Zoisovega znanstvenega prizadevanja. Tudi pri zanimanju za živalstvo se kaže njegova mecenska dobrota in želja spodbuditi druge za znanstveni študij. Leta 1780 je poslal Hacquetu, tedaj profesorju na ljubljanskem liceju, veliko jezersko raco za njegovo zbirko domačih ptičev ter črnorjavo sovo, za katero je trdil Zois, da je redka, do tedaj nova, neznana, neopisana in da je še ni opazil noben prirodoslovec. Hacquet je nameraval nato preiskati vse vrste gorenjskih sov. Zato je naročil Žiga Zoisa svojim lovcem, naj shranijo vse sove, ki jih bodo ulovili in naj jih pošljejo v Ljubljano. »Treba je učenjakom prispevati. Koristna posledica je morda majhna in daljna, toda v nasprotnem primeru ni nobene.«¹⁷

Zois se je zanimal tudi za Cerknjsko jezero in se je peljal tja, da bi videl jezero, ki je ravno odtekalo.¹⁸ Zois je našel razumevanje za vsako tehnično novost. Nekemu prijatelju Valterju je bil za botra ob njegovem poletu z balonom.¹⁹

Ziga Zois je rad botaniziral. Ko je imel delo pri fužini v Mislinji (pod Pohorjem), je sporočal bratu naravoslovcu Karlu, da se ozira pri vsakem sprehodu po ploščevici (peltaria aliacea), toda niti te, niti kake druge rastline ni zagledal, ki bi vzbujala pozornost. Ni pa bil doslej še v znatnejših višinah in jih tudi ne bo tokrat prestopil.²⁰

Tedaj je bil v modi grajski vrt s številnimi drevoredi in geometrično urejenimi gredicami, z rastlinjakom za tuje sadike ter z ribnikom in senčno uto, kot ga je imel tudi Zois na Brdu. Sadike je naročal baron iz Holandske in Anglije. Ob neki priliki je dobil seme rabarbare iz vrta kirurga Antona Makovca. Do svojih vrtnarjev je znal biti Žiga Zois strog: »Kako so fantje vendar prevzetni? Komaj znajo zavezati solato, že hočejo biti mojstri in znajo komaj položiti grbasto rušo ali gojiti nekaj limoninih dreves, ne da bi se naučili elementa vrtnarskega jezika, še manj pa umetnosti! Dobri mojstri za kapucinske vrtove!«²¹

Stanovski odborniki so dobili leta 1782 nalogo, naj dajo na novo natisniti stari Florjančičev [Ivan Dizma Floriantschitsch de Grienfeld] zemljevid dežele Kranjske. Za bakrorezno stikalnico so rabili dva lesena valja. Predsednik kolegija stanovskih odbornikov je zaprosil Zoisa, da bi ju nabavil kar v grobo izdelanih kosih z Gorenjske. Baron je takoj naročil mizarju na Brdu, naj najde dva ali tri primerne kose ter jih čimprej pošlje v Ljubljano, naj stane, kar hoče.²²

Anton Linhart je veljal Zoisu po letu 1790 za prisrčnega prijatelja. Poleti je bil večkrat s svojo družino Zoisov gost na Brdu. Leta 1791 je naročil mecen Zois 500 odtisov zemljevida iz njegove Zgodovine iz Augsburga. Ko to sporoča

prijatelju, ga zagotavlja, da »lahko naroči še toliko ali še več izvodov, če želi, saj imamo še časa dovolje.«²³

Posledica stalnih reform v drugi polovici XVIII. stoletja je bila poplava raznih patentov, okrožnic, objav, tabel in predpisov. Zois, ki je imel smisel tudi za humor, se je iz tega takole ponorčeval: »Od običajnega prijatelja sem dobil zopet priloženo tabelo in opombe, iz česar se vedno bolj vidi, da še ni upati na konec del in nadlog in da bomo še imeli palico kameralistov nad vratom. Čudim se, da se ne puste Turki tabelarizirati. Korenjaki plačujejo edino davek na glavo in nesejo včasih še glavo naprodaj. Mi živimo brez nevarnosti in bomo tako lepo in stokrat preračunani, da se nas mora vendar zavidati.«²⁴ Drugič je menil bolj resno: »V tem kameralnem predpisu kot v mnogih drugih uredbah, ki pritekajo iz tega vira, nisem našel nič kot prazno besedičenje, kar se mi izredno gnusi.«²⁵

O svojih premoženjskih razmerah je sodil Zois leta 1788, da je nastopilo kot povsod tudi pri njem pomanjkanje denarja.²⁶ »Moji časi za nakup posesti so mimo, ne zaupam fisku nikoli več.«²⁷

V letih 1788 do 1792 je prebil Žiga Zois večino časa od pomladi do jeseni na Javorniku, v Bohinjski Bistrici ali pa v Mislinji, pri svojih fužinah, kjer je gradil nove plavže. »Za fužine sem se lotil toliko tveganega, kar me mora privedi zopet do moči ali vreči popolnoma k tlom. Pri gradnji plavža [na Javorniku] sam vršim nadzorstvo, kot da bi bil mojster. Prisiljen sem cele ure pogrešati pisalno mizo ter moram biti pri ognju, ker me je zapustil stari topilec Sulcer, izdelovalec mehov pa slabo streže. Zato se je novi poskus, ki se je opiral na njuno sodelovanje, toliko ponesrečil, da ni napredovalo delo dlje kot poprej, hkrati pa je bilo otežkočeno. Vse odvisi edino od neutrudnega in bistrega opazo-

vanja, kako mi bo možno zboljšati talilni proces zaradi napak, ki se primerijo. Brž ko bom dosegel to spoznanje tu, moram hiteti v Mislinjo, da priredim tamošnji plavž v ta namen in ga prižgem. Brž ko bom videl tam uspeh, pride na vrsto že gradnja plavža v Bohinjski Bistrici.«²⁸ Ob teh poslih je bil Zois na Gorenjskem navzočen ob slovesnem obhajanju košnje v rovtah, na gorenjskem pustu, kakor to imenuje sam. Nekaj sto plesalcev in plesalk je nastopilo ob spremljavi le dveh gosli.²⁹ Ob takih prilikah je mogel spoznati domače običaje in pesmi ter najti pobudo za zapise narodnih pesmi v svoji zbirki viž.

Ko je bil leta 1789 zaposlen Zois na Gorenjskem in Štajerskem pri gradnji plavžev, so šle h kraju priprave za uvedbo novega davčnega sistema pri zemljiških gosposkah, kar bi občutno oškodovalo zemljiške gospode. Vse to je Zois bridko občutil, ko je potožil Urbančiču, da je »sedaj ime dominij ponižano do zasmeha.«³⁰ Vedno nove uredbe, pa zopet razveljavitve, so povzročale negotovost ter razburjenje tako pri zemljiških gospodih kot pri podložnikih: »Ta trenutek sem dobil Vaše [Urbančičevo] sporočilo o ponovnem razveljavanju tabel in o vsem drugem in o neprestanih zmešnjavah in kopičenju del, ki jih skoraj več ne morem razumeti. Njihov konec bo povzročil morda hujše posledice, kot se nikomur niti ne sanja. Ponovno Vas [Urbančiča] pooblašчам, da napravite zame vse, kar se da napraviti in popustite kmetom, kjer je le mogoče, da jih obdržimo za prijatelje.«³¹

V tem času so dospele tudi vesti o revoluciji na Francoskem. »Po mojem mnenju gredo stvari tako daleč, da bi bilo treba le majhne iskrice, pa bi bilo kmalu vse v ognju. Prehod k nam bo preko Tirolske. S tem postavljam načelo za Brdo, da se naj ravna pri vseh stvareh z največjo popustljivostjo, da ne bi zbudili nevolje. — Moramo torej popustiti in žrtvovati zaradi

Sl. 2. Grad Brdo pri Kranju

skupnih interesov tudi naše resnično, neodsvojljivo pravico.³²

O vstaji v Belgiji 1789. leta in izgubi dežele za Avstrijo je sodil Zois, da ga to »kot pravega rodoljuba neizrečeno boli, kajti velik denarni vir za našo državo je usahnil in je nenadomestljiv, če osvojimo tudi ves turški kontinent do Carigrada.«³³

Ko je preklical Leopold II. leta 1790 jožefinsko davčno regulacijo, je povzročilo to nemire na deželi. »Iz poslanske objave okrožnega urada se vidi, da ni le mene posebej, ampak tudi oblasti same malo strah. In kako bi moglo pač drugače biti? Čas nas bo naučil, da se ne bo pustilo ljudstvo več dolgo s seboj igrati.«³⁴ Zoisu ni ugajalo, da so po nekem sporočilu nameravali vpeljati tedaj v celjskem okrožju preki sod, »kajti po mojem mnenju ni treba gnati trpine do skrajnosti in se je treba izogibati ogorčenja. Rajše vidim, da izostanejo dajatve na Brdu, kot pa da bi najmanjše tvegali s prisilnim izterjanjem.«³⁵

Po letu 1790 je Zois, ki mu je bilo tedaj komaj dobrih 40 let, vse pogosteje tožil, da mu vedno bolj primanjkuje zdravja. Mučil ga je protin, pogosto ga je bolela tudi glava. Oktobra meseca 1793 je pisal Urbančiču, da je mogel delati nekaj ur s peresom in da se danes počuti bolje kot običajno, toda »moje noge me nočejo nesti niti en korak daleč. Pošteno sram me je bilo, ko sem šel iz hiše preko Brega v ladjo in iz ladje v hišo,

ker sem moral vsekakor pustiti, da sta me pod roko peljala dva čolnarja.«³⁶ Leta 1795 je v svoji boilesti hrepenel, da bi mogel še enkrat videti Brdo in ljubo Gorenjsko.³⁷

OPOMBE

1. Pisem Zige Zoisa Urbančiču je 79 datiranih in 6 brez datuma. Začenjajo se s 24. majem 1780 in segajo do 20. aprila 1796. Dalje je eno pismo Zige neznanu zaradi lovca na fazane iz Prage iz leta 1776, 5 pisem Jožefa Zoisa iz leta 1779 ter 4 pisma Karla Zoisa Urbančiču iz let 1786, 1787, 1788 ter eno slovensko pismo podložnika Tomaža Bohinca iz Predoselj, ki prosi Zigo, da ga vzame v službo na Brdu. Kumerdejevo pismo, v katerem prosi za nekega brdskega podložnika, je iz leta 1796. V Urbančičevi korespondenci je bilo tudi pismo Antona Tomaža Linhart, naslovljeno nanj, ki ga je objavil Al. Gspan, Anton Tomaž Linhart, Zbrano delo I. (1950), 320 in 574: Seznam zapuščine Zige Zoisa in pregled literature o njem prim. pri Fr. Kidrič, Zoisova korespondenca 1808—1809, AZU, Korespondence pomembnih Slovencev I., Lj. 1939, 7 sl. — 2. ZU (Zois Urbančiču) 24. 2. 1788. — 3. Prim. protokole brdske graščine. — 4. ZU 24. 5. 1780. — 5. ZU 20. 12. 1780. — 6. ZU 20. 12. 1780. — 7. ZU 7. 12. 1780. — 8. ZU 20. 12. 1780. — 9. ZU 20. 12. 1780. — 10. Potrdilo 1. 7. 1782. — 11. UZ (Urbančič Zoisu) 17. 9. 1782. — 12. ZU 10. 5. 1785. — 13. ZU in UZ iz let 1780—1784. — 13a. Schviz von Schvizhoffer, Der Adel in den Matriken des Herzogtums Krain, Gorica 1905, 367; matične knjige župnije Smartno pri Kranju. — 14. UZ 18. 1. 1784. — 15. ZU 10. 5. 1784. — 16. UZ 9. 2. 1786. — 17. ZU 20. 12. 1780. — 18. ZU 15. 8. 1781. — 19. ZU 6. 6. 1784. — 20. ZU 20. 6. 1789. — 21. ZU 18. 2. 1785. — 22. ZU 17. 2. 1782. — 23. ZU 24. 5. 1791. — 24. ZU s. d. — 25. ZU 20. 1. 1788. — 26. ZU 24. 2. 1788. — 27. ZU 29. 8. 1788. 28. ZU 3. 5. 1790. — 29. ZU 25. 7. 1788. 30. ZU 27. 12. 1789. — 31. ZU 22. 8. 1789. — 32. ZU 30. 8. 1789. — 33. ZU 27. 12. 1789. — 34. ZU 2. 4. 1790. — 35. ZU 14. 7. 1790. — 36. ZU oktobra 1795. — 37. ZU 28. 7. 1795.

Vse omenjene arhivalije so v DAS.

PREBIVALSTVO LJUBLJANE PRED DVE STO LETI

DR. VLADO VALENCIČ

Leta 1754 je bilo izvedeno prvo štetje prebivalstva na Slovenskem, ki je bilo tudi prvo avstrijsko štetje in je sledilo neposredno upravnim reformam Marije Terezije. Glavni razlog zanj je bil verjetno davčnega značaja; ko je bila uvedena davčna reforma in terezijanski kataster, so hoteli ugotoviti število hiš in obenem število prebivalstva.¹ O tem popisu so se ohranili tudi podrobnejši podatki, ki so bili le delno izkoriščeni. Štetje je bilo izvedeno po župnijah; prebivalstvo ljubljanske stolne župnije, ki je tedaj obsegala ljubljansko mesto razen šentpetrskega in poljanskega predmestja, Kurje vasi ter dela kapucinskega predmestja, — kar je spadalo takrat vse k šentpetrski župniji —, je popisano v petih zvezkih, ki jih hrani Kapiteljski arhiv v Ljubljani. Ker so bili prebivalci popisani po spolu, starosti, stanu in povečini tudi po poklicu, nam morejo rezultati popisa pokazati v vseh teh pogledih strukturo ljubljanskega prebivalstva v zadnjem stoletju fevdalne dobe.

Statistični rezultati popisa iz leta 1754 so do sedaj prav malo znani. Zwitter je objavil le število hiš in prebivalcev po seznamih v štirih zvezkih, ki so obsegali obzidano mesto in Karlovško predmestje.² Namen te razprave je, da ob-

dela ob dvestoletnici popisa to še neizkoriščeno statistično gradivo in poda sliko o strukturi prebivalstva Ljubljane v osemnajstem stoletju.

IZVEDBA POPISA V LJUBLJANI

Prebivalstvo stolne župnije so popisali vikarji in leviti v petih okoliših (distriktih); za vsak okoliš je poseben seznam, v katerem so po hišah in ulicah navedene osebe, ki so ob popisu živele v Ljubljani.³ Nekaj oseb je navedenih le s krstnim imenom, za nekaj oseb je bilo celo ime neznanu in so v seznamih označene z »N. N.«. Stanovalci v hiši barona Mihaela Erberga so bili navedeni le po številu in skupinah starosti. Z malo izjemami je pri vsaki osebi navedena starost, povečini je naveden tudi poklic, stan in razmerje do družinskega poglavarja. Družine sicer niso kot take posebej označene, vendar se morejo v večini primerov ugotoviti osebe, ki spadajo k isti družini ali istemu gospodinjstvu.

Po obliki se sezname med seboj razlikujejo, verjetno ni bilo enotnih predpisov za sestavo; v nekaterih primerih stanovalci posamezne hiše niso dovolj jasno ločeni od stanovalcev v drugi hiši in je dvomljivo, ali gre za stanovalce v